

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

2026
mart

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

**TOSHKENT SHAHRIDAGI TURIN
POLITEXNIKA UNIVERSITETI**

*Xalqaro ilmiy-amaliy onlayn konferensiya
materiallari to'plami*

**“GLOBAL RAQAMLI INTEGRATSIYALASHUV:
2030-YILGACHA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA
TEXNOLOGIK VA INDUSTRIAL SANOATNI RIVOJLANTIRISH
ORQALI MIKRO VA MAKROIQTISODIY BARQAROR
O'SISHNI TA'MINLASH DOLZARBLIGI”**

**“GLOBAL DIGITAL INTEGRATION: THE RELEVANCE OF
ENSURING MICRO AND MACROECONOMIC SUSTAINABLE
GROWTH THROUGH TECHNOLOGICAL AND INDUSTRIAL
DEVELOPMENT IN THE TRANSITION TO A GREEN
ECONOMY BY 2030”**

**«ГЛОБАЛЬНАЯ ЦИФРОВАЯ ИНТЕГРАЦИЯ:
АКТУАЛЬНОСТЬ ОБЕСПЕЧЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО
МИКРО- И МАКРОЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА ЧЕРЕЗ
РАЗВИТИЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЙ И ИНДУСТРИАЛЬНОЙ
ПРОМЫШЛЕННОСТИ В ПЕРЕХОДЕ К ЗЕЛЁНОЙ
ЭКОНОМИКЕ К 2030 ГОДУ»**

3-MAXSUS SON

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr.
2026-yil, mart.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afforovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Iloxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellashtirish
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

ICT week Uzbekistan 2025: Milliy texnologiyalar haftaligining yakunlari va ularning O'zbekiston IT-ekotizimiga ta'siri.....	16
Jumaboyev Akmaljon Sheraliyevich	
THE ROLE OF STATE FINANCIAL CONTROL IN THE EFFICIENT USE OF BUDGET FUNDS	20
Gulyor Akhmatovna Kasimova, Biybinaz Makhmut qizi Esenbaeva	
РОЛЬ ЦИФРОВЫХ ПЛАТЁЖНЫХ СИСТЕМ В ФОРМИРОВАНИИ ФИНТЕХ-ЭКОСИСТЕМЫ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	22
Шамахмудова Шоира Олег кизи	
UZBEKISTAN'S STRATEGY FOR TRANSITION TO A GREEN ECONOMY: LABOR MARKET TRANSFORMATION, CHALLENGES AND PROSPECTIVE OPPORTUNITIES.....	27
Akbarova Barno Shukhratovna, Chintemirova Diyora Shukhratovna	
MODELS FOR MANAGING EDUCATIONAL REFORMS IN THE CONTEXT OF CULTURAL DIFFERENCES.....	32
Abdulmajeed Nabeel Azouz	
4-SANOAT INQILOBINING RAQAMLI TURIZMGA TA'SIRINI VAHOLASH	38
Sevinchova Nilufar Ne'mat qizi	
КОНЦЕПТУАЛЬНАЯ МОДЕЛЬ ИНТЕГРИРОВАННОЙ СИСТЕМЫ ESG-ТРАНСФОРМАЦИИ ПРОМЫШЛЕННОГО ПРЕДПРИЯТИЯ КАК ДРАЙВЕР ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ.....	41
Ташпулатов Дильмурад Рустамович	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA FOIZSIZ MOLIYA MEKANIZMLARINING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	44
Adilov Zuxriddin Marip o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOG'INI RIVOJLANTIRISH VA BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	47
Tadjimirzayev Anvar Abduvaxidovich	
RAQAMLI IQTISODIY DINAMIKANI KOMPLEKS FUNKSIYALAR YORDAMIDA MODELLASHTIRISH.....	52
Ibrohimova Nilufar Qahramon qizi	
SANOAT SEKTORIDA BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHDA "YASHIL" INVESTITSIYALARNING IQTISODIY AHAMIYATI.....	55
Ibragimov Zaxid Taxirovich	
LOGISTIKA PROVAYDERLARI XIZMATLARIDAN FOYDALANISH ASOSIDA TEMIR YO'L TRANSPORTI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	59
Raximov Xasan Shukurjonovich	
СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ИНСТРУМЕНТОВ УПРАВЛЕНИЯ ПРОЕКТАМИ В РАЗЛИЧНЫХ ОТРАСЛЯХ ЭКОНОМИКИ	64
Сидиков Зийёдулло Равшанович, Холиярова Шохиста Кахрамоновна	
SUG'URTA TASHKILOTLARINING BOZOR IQTISODIYOTIDAGI AHAMIYATI	68
Azamatova G.I.	

SUG'URTA TASHKILOTLARINING BOZOR IQTISODIYOTIDAGI AHAMIYATI

Azamatova G.I.

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
tayanch doktoranti

Annotatsiya. Ushbu tezisdagi O'zbekistonda sug'urta bozorining rivojlanish tendensiyalari, sug'urta tashkilotlarining iqtisodiyotdagi o'rni hamda sohani takomillashtirish yo'nalishlari tahlil qilingan. Sug'urta xizmatlari qamrovini kengaytirish, moliyaviy barqarorlikni ta'minlash va aholi manfaatlarini himoya qilishning ahamiyati yoritilgan.

Kalit so'zlar: sug'urta bozori, sug'urta tashkilotlari, moliyaviy barqarorlik, risk, sug'urta mukofoti, investitsiya, sug'urta xizmati.

Abstract. This thesis analyzes the development trends of the insurance market in Uzbekistan, the role of insurance organizations in the economy, and the main directions for improving the sector. Special attention is paid to expanding insurance coverage, ensuring financial stability, and protecting the interests of the population.

Keywords: insurance market, insurance organizations, financial stability, risk, insurance premium, investment, insurance service.

Аннотация. В данной тезисе проанализированы тенденции развития страхового рынка Узбекистана, роль страховых организаций в экономике и основные направления совершенствования отрасли. Особое внимание уделено расширению охвата страховых услуг, обеспечению финансовой устойчивости и защите интересов населения.

Ключевые слова: страховой рынок, страховые организации, финансовая устойчивость, риск, страховая премия, инвестиции, страховые услуги.

KIRISH

Zamonaviy bozor munosabatlarning rivojlanishi sharoitida sug'urta tashkilotlari faoliyati tobora kengayib bormoqda. Xususan, O'zbekiston miqyosida sug'urta faoliyati sohasida amalga oshirilishi lozim bo'lgan vazifalar hali ko'p bo'lishiga qaramay, mustaqillik yillaridan boshlab ushbu yo'nalishda amalga oshirilgan islohotlar natijasida sezilarli yutuqlarga erishilganini ta'kidlash mumkin. Rivojlangan mamlakatlar tajribasi shuni ko'rsatadiki, bozor iqtisodiyotida sug'urta xizmatlari muhim o'rin tutadi. Masalan, United States geografik joylashuvi sababli turli tabiiy ofatlarga duch keladi va ular millionlab dollar miqdorida zarar keltiradi. Biroq bunday zararlar mamlakatning moliyaviy barqarorligiga jiddiy ta'sir ko'rsatmaydi. Bunga sug'urta bozorining yuqori darajada rivojlangani va sug'urta mexanizmlarining samarali faoliyat yuritayotgani sabab bo'ladi.

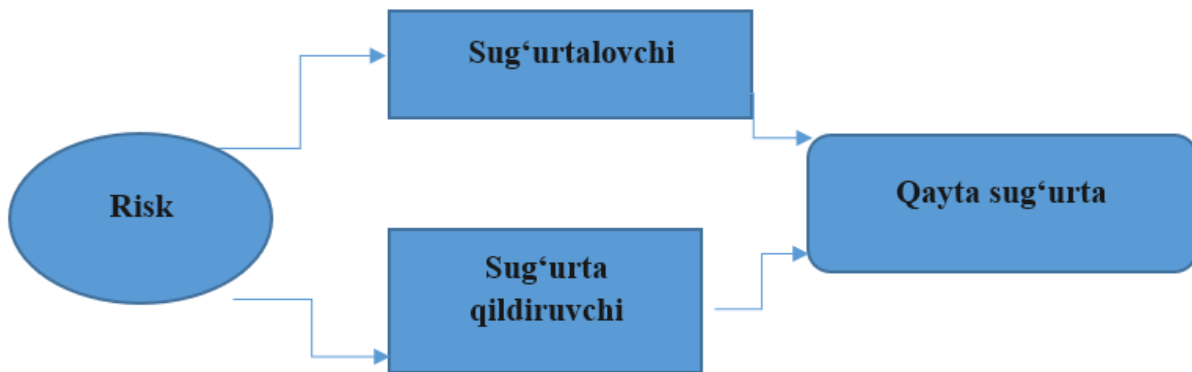
Bozor iqtisodiyoti sharoitida sug'urta tashkilotlari risklarni boshqaruvchi muhim institut sifatida namoyon bo'lib, biznes faoliyatining kengayishiga xizmat qiladi, investitsiyalar uchun uzoq muddatli moliyaviy resurslarni shakllantiradi hamda iqtisodiy barqarorlikni ta'minlaydi. Mamlakat sug'urta bozorining rivojlanish darajasini baholashda yalpi ichki mahsulot tarkibida sug'urta mukofotlarining ulushi asosiy ko'rsatkichlardan biri hisoblanadi. Ma'lumotlarga ko'ra, sug'urta sohasining yalpi ichki mahsulotdagi ulushi 2022-yilda United Statesda 12,7 foizni, United Kingdomda 11,1 foizni, Germaniyada esa 6,8 foizni tashkil etgan. Bu ko'rsatkichlar sug'urta bozorining rivojlangan mamlakatlar iqtisodiyotidagi muhim o'rnini yaqqol namoyon etadi.

O'zbekistonda ham sug'urta xizmatlari bozorini rivojlantirish, aholining sug'urta madaniyatini oshirish, sug'urta tashkilotlari faoliyatini takomillashtirish va ularning moliyaviy barqarorligini mustahkamlash bo'yicha

tizimli ishlar amalga oshirilmoqda. Ma'lumotlarga ko'ra, 2023-yil birinchi yarim yilligi yakunlariga ko'ra sug'urta mukofotlarining yalpi ichki mahsulotdagi ulushi 0,81 foizni tashkil etgan¹. Mazkur ko'rsatkich O'zbekistonda sug'urta bozorining rivojlanish salohiyati yuqori ekanini va ushbu sohada yanada keng ko'lamli islohotlarni amalga oshirish zarurligini ko'rsatadi.

Sug'urta iqtisodiy mohiyatiga ko'ra moliya va kredit kabi mustaqil iqtisodiy kategoriya hisoblanadi. U moliyaviy yo'qotishlar yuzaga kelganda aholi va korxonalarining manfaatlarini himoya qiladi, ularning mol-mulkini saqlashga hamda faoliyatini uzluksiz davom ettirishiga xizmat qiladi. Zamonaviy bozor iqtisodiyoti sharoitida sug'urta kompaniyalarining ahamiyati va vazifalari yanada kengayib bormoqda. Sug'urta kompaniyalari yuridik va jismoniy shaxslarni moliyaviy risklardan himoya qilish bilan birga, jalb qilingan mablag'larni investitsiya faoliyatiga yo'naltirish orqali iqtisodiyotning barqaror rivojlanishiga ham hissa qo'shadi (1-rasm).

1-rasm. Sug'urta faoliyatida riskning ta'sirini ifodalaydi²

Sug'urtaga ko'plab iqtisodchi olimlar o'z fikr-mulohazalarini bildirib, turli ta'riflar berganlar. Biroq N. Bendina tomonidan berilgan ta'rif sug'urtaning mohiyatini yanada to'liqroq ochib beradi: "Sug'urta – yuridik va jismoniy shaxslar zarar ko'rganda, ko'rilgan zararni ko'pchilik shaxslar o'rtasida taqsimlash orqali uni qoplash usulidir³". Mazkur ta'rif sug'urtaning paydo bo'lishiga sabab bo'lgan tarixiy ildizlar va uning iqtisodiy mohiyatiga mazmunan yaqin hisoblanadi.

Hozirgi kunda O'zbekistonda sug'urta bozori mustaqillikning dastlabki yillariga nisbatan sezilarli darajada rivojlangan bo'lsa-da, uning umumiy iqtisodiyotdagi ulushi hali yetarli darajada emas. Sug'urta sohasini rivojlantirish zarurati quyidagi omillar bilan izohlanadi:

- bozor iqtisodiyoti sharoitida har qanday munosabatlarda xavf-xatar, tavakkalchilik va noaniqliklarning mavjudligi;
- sug'urta tashkilotlarining xo'jalik subyektlarini favqulodda yuz bergan hodisalar oqibatida yetgan zararlardan himoya qilishi, ya'ni favqulodda holatlar natijasida korxonalar faoliyatining to'xtab qolmasligi va uzluksiz davom etishini ta'minlashi;
- mamlakat iqtisodiyotiga katta hajmdagi investitsiyalar kiritilishi munosabati bilan ularni sug'urtalash zaruratining ortib borishi;
- hayot sug'urtasi orqali aholining ijtimoiy-iqtisodiy himoyasini bozor iqtisodiyoti tamoyillari asosida ta'minlash imkoniyati;
- mamlakat iqtisodiyotining barqaror rivojlanishida sug'urta tizimining muhim omillardan biri hisoblanishi.

Iqtisodchi olim I. Abduraxmonov⁴ o'zining Sug'urta nazariyasi va amaliyoti darsligida sug'urta bozorining hozirgi holatini baholab, undagi ayrim muammolarni ham qayd etadi. Uning fikriga ko'ra, sug'urta bozorida moliyaviy risklarni sug'urtalash tizimi hali to'liq shakllanmagan bo'lib, bu yo'nalishda huquqiy bazani yanada takomillashtirish zarur.

Sug'urta bozorining qamrovini tahlil qilishda muhim ko'rsatkichlardan biri sug'urta tashkilotlari sonining yillar davomida o'zgarib borishidir. Ma'lumotlarga ko'ra, 2021-yil yanvar holatiga O'zbekiston sug'urta bozorida 40 ta sug'urta tashkiloti faoliyat yuritgan⁵. Bu esa sug'urta xizmatlari bozorida raqobat muhiti shakllanib borayotganini va kelgusida ushbu sohaning rivojlanish imkoniyatlari yuqori ekanini ko'rsatadi (1-jadval).

1 O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi rasmiy sayti

2 Muallif tomonidan tayyorlangan.

3 Бендина Н.В. Страхование. М.:Приор, 2000 С. 3.

4 I.Abdurahmonov, M.Abduraimova, N.Abdullayeva; Sug'urta nazariyasi va amaliyoti: Darslik -T.: "Iqtisod-Moliya", 2020.-532b

5 Ochilov I.K. Sug'urta tashkilotlarida buxgalteriya hisobi va moliyaviy tahlil metodologiyasini takomillashtirish. i.f.d. (DSc) ilmiy daraajasi olish uchun tayyorlangan diss.-T.: 2022.-18b.

1-jadval. O'zbekiston Respublikasi sug'urta bozorining tuzilishi⁶

Ko'rsatkichlar	01.10.2024	01.10.2025	O'zgarishi(+,-)
Sug'urta tashkilotlari soni	35	35	0%
Shu jumladan hayot sug'urtasi bo'yicha	5	6	+20%
Sug'urta tashkilotlarining umumiy ustav kapitali (mln. so'mda)	2559944	3624046	+41,6%
Sug'urta brokerlari soni	11	11	0%
Aktuariylar soni	5	7	+40%
Sug'urta agentlari soni	4538	3527	-22,3%
Shu jumladan yuridik shaxslar	1494	1453	-2,7%
To'lovlarni kafolatlash jamg'armasi a'zolari bo'lgan sug'urta tashkilotlarining soni	25	25	0%

Yuqoridagi ma'lumotlardan ko'rinib turibdiki, 2021–2025-yillar oralig'ida sug'urta tashkilotlari sonining qisqargani kuzatiladi. Buni sug'urta bozorida litsenziyalash tartib-taomillari hamda ustav kapitaliga qo'yilgan talablarning kuchaytirilgani bilan izohlash mumkin. Natijada, belgilangan talablarga to'liq javob bera olmagan ayrim kichik tashkilotlar faoliyatini yakunlagan. Shu bilan birga, ushbu jarayon bozorda moliyaviy barqaror va raqobatbardosh sug'urta kompaniyalari ulushining ortishiga xizmat qilmoqda.

Law on Insurance Activityning 2002-yil 5-aprelda qabul qilinishi O'zbekiston sug'urta bozorining rivojlanishida muhim bosqichlardan biri bo'ldi. Shuningdek, 2022-yil 25-fevralda "Sug'urta faoliyati to'g'risida"gi qonunning yangi tahrirda qabul qilinishi sug'urta sohasida yangi rivojlanish bosqichini boshlab berdi. Mazkur yangi tahrirdagi qonun xalqaro tajriba va zamonaviy amaliyotlarni keng joriy etish imkonini yaratdi. Ma'lumki, sug'urta risklarga asoslangan faoliyat turi bo'lib, u biznes yurituvchilarga faoliyatini barqaror davom ettirish, tavakkalchiliklarni kamaytirish va moliyaviy himoyani kuchaytirish imkonini beradi. Shu bilan birga, sug'urta bozorida yirik kompaniyalar mavqeining kuchayishi kuzatilishi mumkin.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Sug'urta bozori mamlakat iqtisodiyotining muhim tarkibiy qismi hisoblanib, uning rivojlanishi iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash, investitsion faollikni oshirish hamda aholi va xo'jalik yurituvchi subyektlarning moliyaviy xavfsizligini kuchaytirishda muhim ahamiyat kasb etadi. O'zbekistonda sug'urta bozori mustaqillik yillarida sezilarli darajada rivojlandi, huquqiy baza takomillashtirildi va xalqaro standartlarga mos mexanizmlar joriy etildi. Biroq, sug'urta mukofotlarining yalpi ichki mahsulotdagi ulushi hanuz pastligicha qolmoqda, bu esa sug'urta xizmatlari qamrovini kengaytirish va aholining sug'urta madaniyatini oshirish zaruratini ko'rsatadi.

Shuningdek, sug'urta tashkilotlari sonining qisqarishi bozorning zaiflashganini emas, balki uning sifat jihatdan takomillashayotganini anglatadi. Litsenziyalash va kapital talablarning kuchaytirilishi moliyaviy jihatdan barqaror, ishonchli va raqobatbardosh kompaniyalar faoliyat yuritishiga zamin yaratmoqda. Sug'urta sohasining yanada rivojlanishi uchun davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini kengaytirish, raqamli sug'urta xizmatlarini rivojlantirish, moliyaviy risklarni sug'urtalash bo'yicha huquqiy bazani mustahkamlash va aholi o'rtasida sug'urta madaniyatini oshirish maqsadga muvofiqdir.

Taklif sifatida sug'urta bozorida hayot sug'urtasi, moliyaviy risklarni sug'urtalash, investitsiya va kiberxavfsizlik sug'urtasi kabi yangi xizmat turlarini keng joriy etish zarur. Bundan tashqari, sug'urta xizmatlarining hududlar bo'yicha qamrovini kengaytirish, aholiga qulay va arzon sug'urta mahsulotlarini taklif etish, onlayn sug'urta platformalarini rivojlantirish hamda xalqaro tajriba asosida qayta sug'urtalash mexanizmlarini takomillashtirish sohaning istiqboldagi rivojlanishiga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Bendina N. V. Straxovanie. – Moskva: Prior, 2000. – 3-b.
2. Abdurahmonov I., Abduraimova M., Abdullayeva N. Sug'urta nazariyasi va amaliyoti: darslik. – Toshkent: Iqtisod-Moliya, 2020. – 532 b.
3. Ochilov I. K. Sug'urta tashkilotlarida buxgalteriya hisobi va moliyaviy tahlil metodologiyasini takomillashtirish: iqtisodiyot fanlari doktori (DSc) ilmiy darajasini olish uchun tayyorlangan dissertatsiya. – Toshkent, 2022. – 18 b.
4. Tursunov B. O., Xudoyqulov S. S. Sug'urta bozori infratuzilmasini rivojlantirish masalalari // Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar. – 2021. – № 4. – B. 95–103.
5. Abdurahmonov I. Sug'urta xizmatlari bozori va uni rivojlantirish istiqbollari. – Toshkent: Iqtisod-Moliya, 2021. – 186 b.
6. Swiss Re Institute. World Insurance: Inflation Risks Front and Centre. – Zurich: Swiss Re, 2023.
7. O'zbekiston Respublikasi Istiqbolli loyihalar milliy agentligi. O'zbekiston sug'urta bozori faoliyati bo'yicha statistik ma'lumotlar. – Toshkent, 2024.

6 <https://napp.uz/uz>

muhandislik

& iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100